



CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	5. V	20 15. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	23-1/15-6	
VEZA:		
EPA:	810 XXV	
SKRAĆENICA:		PRILOG:

Crna Gora
VLADA CRNE GORE
Broj: 08-824
Podgorica, 27. april 2015. godine

PREDSJEDNIKU SKUPŠTINE CRNE GORE

PODGORICA

Vlada Crne Gore, na sjednici od 16. aprila 2015. godine, utvrdila je **PREDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU** koji Vam u prilogu dostavljamo radi stavljanja u proceduru Skupštine Crne Gore.

Za predstavnika Vlade koji će učestvovati u radu Skupštine i njenih radnih tijela, prilikom razmatranja Predloga ovog zakona, određen je **ZORAN PAŽIN**, ministar pravde.

PREDSJEDNIK
Milo Đukanović, s.r.



Crna Gora

Organ državne uprave nadležan za oblast na koju se propis odnosi/donosilac akta

Ministarstvo pravde

Naziv propisa	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku	
Klasifikacija propisa po oblastima i podoblastima uređivanja	oblast	podoblast
	III. PRAVOSUĐE	4. Građanskopravni odnosi
Klasifikacija po pregovaračkim poglavljima Evropske Unije	poglavlje	potpoglavlje
	23 Sudska i osnovna prava	
Ključni termini - eurovok deskriptori	Parnični postupak, Revizija, Punomoćje	



МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ
ПОДГОРИЦА

Получено	19 03 15		
Служба	Служба	Служба	Служба
03	1829/15		

Crna Gora
Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija

Broj: 03/1/2-2/29/2

Podgorica, 18. III 2015.

MINISTARSTVO PRAVDE

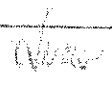
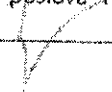
Dopisom broj 03-1829/15 od 18. marta 2015. tražili ste mišljenje o usklađenosti **Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku** s pravnom tekovinom Evropske unije, saglasno članu 40 stav 1 alineja 2 Poslovnika Vlade.

Nakon upoznavanja sa sadržinom propisa, Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija je saglasno s navedenim u ocjeni usklađenosti propisa s pravnom tekovinom Evropske unije.



**IZJAVA O USKLAĐENOSTI NACRTA/PREDLOGA PROPISA CRNE GORE S PRAVNOM
TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE**

		Identifikacioni broj izjave	MP-IU/PZ/15/01
1. Naziv nacrt/predloga propisa			
- na crnogorskom jeziku	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku		
- na engleskom jeziku	Proposal for the Law on Amendments to the Law on Contentious Proceedings		
2. Podaci o obrađivaču propisa			
a) Organ državne uprave koji priprema propis			
Organ državne uprave	Ministarstvo pravde		
- Sektor/odsjek	Direktorat za pravosuđe		
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	Branka Lakočević, pomoćnik ministra tel: 020 407 503; mail: branka.lakocevic@mpa.gov.me		
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	Tijana Badnjar tel: 020 407 519; mail: tijana.badnjar@mpa.gov.me		
b) Pravno lice s javnim ovlaštenjem za pripremu i sprovođenje propisa			
- Naziv pravnog lica	/		
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	/		
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	/		
3. Organi državne uprave koji primjenjuju/sprovode propis			
- Organ državne uprave	Sudovi, državna tužilaštva		
4. Usklađenost nacrt/predloga propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske unije i njenih država članica, s jedne strane i Crne Gore, s druge strane (SSP)			
a) Odredbe SSPa s kojima se usklađuje propis			
Glava VII, Pravda, sloboda i bezbjednost, Član 80 Jačanje institucija i vladavina prava			
b) Step en ispunjenosti obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa			
	<input checked="" type="checkbox"/>	ispunjava u potpunosti	
	<input type="checkbox"/>	djelimično ispunjava	
	<input type="checkbox"/>	ne ispunjava	
c) Razlozi za djelimično ispunjenje, odnosno neispunjenje obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa			
/			
5. Veza nacrt/predloga propisa s Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (PPCG)			
- PPCG za period	2015-2018		
- Poglavlje, potpoglavlje			
- Rok za donošenje propisa			
- Napomena	Donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku nije predviđeno Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.		
6. Usklađenost nacrt/predloga propisa s pravnom tekovinom Evropske unije			
a) Usklađenost s primarnim izvorima prava Evropske unije			
UEU, Glava I, Zajedničke odredbe, član 6 / TEU, Title I, Common provisions, Article 6			
Potpuno usklađeno/fully harmonized			
b) Usklađenost sa sekundarnim izvorima prava Evropske unije			
Ne postoji odredba sekundarnih izvora prava EU s kojom bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.			
c) Usklađenost s ostalim izvorima prava Evropske unije			
Ne postoji izvor prava EU ove vrste s kojim bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.			
6.1. Razlozi za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost nacrt/predloga propisa Crne Gore s pravnom			

tekovinom Evropske unije i rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti	
/	
7. Ukoliko ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije s kojima je potrebno obezbijediti usklađenost konstatovati tu činjenicu	
/	
8. Navesti pravne akte Savjeta Evrope i ostale izvore međunarodnog prava korišćene pri izradi nacrt/predloga propisa	
Evropska konvencija o ljudskim pravima i osnovnim slobodama	European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms
9. Navesti da li su navedeni izvori prava Evropske unije, Savjeta Evrope i ostali izvori međunarodnog prava prevedeni na crnogorski jezik (prevode dostaviti u prilogu)	
Navedeni izvor međunarodnog prava je preveden na crnogorski jezik.	
10. Navesti da li je nacrt/predlog propisa iz tačke 1 Izjave o usklađenosti preveden na engleski jezik (prevod dostaviti u prilogu)	
Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku nije preveden na engleski jezik.	
11. Učešće konsultanata u izradi nacrt/predloga propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti	
U izradi Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku nije bilo učešća konsultanata.	
Potpis / ovlašteno lice obradivača propisa	Potpis / ministar vanjskih poslova i evropskih integracija
	
Datum: 17. mart 2015. godine	Datum: 17. mart 2015. godine

Prilog obrasca:

1. Prevodi propisa Evropske unije.
2. Prevod nacrt/predloga propisa na engleskom jeziku (ukoliko postoji)

Примљено:			
Орг. јед.	Број	Година	Вриједност
03	1829/15		



CRNA GORA
MINISTARSTVO FINANSIJA

Broj: 02-03-3744/1

Podgorica, 09. april 2015. godine

MINISTARSTVO PRAVDE
-n/r ministra, g-dina Zorana Pažina -

Poštovani gospodine Pažin,

Povodom *Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku*,
Ministarstvo finansija daje sljedeće

MISLJENJE

Na tekst *Predloga zakona* i pripremljeni *Izveštaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.*

Na osnovu uvida u dostavljeni tekst i *Izveštaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa, čl. 18 i 20, utvrđeno je da je za sprovođenje ovog Zakona potrebno obezbjediti dodatna finansijska sredstva u Budžetu Crne Gore, u iznosu od 735.000,00 €, i to u dijelu nabavke potrebne tehničke opreme kako bi se moglo omogućiti sudovima da primijene nova rješenja koja su propisana Predlogom, a u pogledu tonskog snimanja ročišta i održavanja ročišta putem videokonferencije. Obezbjedenje ovih sredstava je jednokratno.*

U pogledu metodologije određivanja potrebnih izdataka iz budžeta, *Ministarstvo pravde se obratilo Sudskom savjetu da, na osnovu trenutnog stanja u sudovima, Sudski savjet izradi finansijsku procjenu za nabavku neophodne opreme.*

Izmjene Zakona o parničnom postupku, zahtijevaju usklađivanje Sudskog poslovnika, međutim to usklađivanje neće prouzrokovati dodatne finansijske obaveze.

Napominjemo da je Smjernicama makroekonomske i fiskalne politike definisan srednjoročni budžetski okvir a njegovom primjenom utvrđen je limit budžetske potrošnje koji je obavezujući za 2015. godinu a indikativan za naredne dvije godine. Dakle, projekcije rashoda definisane limitima potrošnje moraju se poštovati.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija predlaže da se potrebna finansijska sredstva za implementaciju Predloga Zakona nastoje obezbijediti iz alternativnih izvora finansiranja kao što su finansijska sredstva koja će Crnoj Gori biti dostupna kroz Instrumente predpristupne podrške za period 2014-2020 (IPA II), kroz sektor-Vladavina prava i temeljna prava ili putem donacija.

S poštovanjem,



81000 Podgorica, ul. Stanka Dragojevića br. 2
tel: +382 20 242 835; fax: +382 20 224 450; e-mail: mf@mif.gov.me

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ

MINISTARSTVO PRAVDE

NAZIV PROPISA

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Zakon o parničnom postupku se bez većih poteškoća primjenjuje već deset godina. Donošenje izmjena i dopuna Zakona o parničnom postupku inicirano je potrebom da se otklone određene nejasnoće iz prakse, da se Zakon uskladi sa relevantnim zakonima iz drugih oblasti, kao i da se postupak pred sudom čini ekonomičnijim i efikasnijim, te da se određenim novim institutima pruži dodatna zaštita građanima u ostvarivanju njihovih prava.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku otklanjaju se nedostaci koji su uočeni u praksi tokom desetogodišnje primjene ovog propisa. Takođe, kao jedan od glavnih ciljeva izmjena Zakona može se istaći intencija za daljim unapređenjem procesne efikasnosti i ekonomičnosti. Zakon uvodi i novi oblik revizije koji ima za cilj obezbjeđenje pravne sigurnosti, jedinstvene primjene prava i ujednačavanje sudske prakse. Donošenje ovog propisa predviđeno je Programom rada Vlade za 2015. godinu i Strategijom reforme pravosuđa 2014-2018.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Ekonomičnost i efikasnost postupka se može unaprijediti samo kroz izmjene Zakona o parničnom postupku kao sistemskog zakona kojim se uređuju pravila postupka na osnovu kojih sud raspravlja i odlučuje u sporovima iz ličnih i porodičnih odnosa, iz radnih odnosa, kao i iz imovinskih i drugih građanskopravnih odnosa fizičkih i pravnih lica, osim ako su neki od navedenih sporova posebnim zakonom stavljeni u nadležnost drugog državnog organa.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzecima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti;
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Rješenja koja Predlog zakona predviđa uticaće, prije svega, na građane i sudove. Izmjene zakona mogu izazvati dodatne troškove građanima, jer Predlog propisuje da se revizija može podnijeti preko punomoćnika koji je advokat, odnosno da je može podnijeti sama stranka ako ima položen pravosudni ispit. Ovo može strankama nametnuti obavezu plaćanja advokata, međutim, cilj propisivanja ove obaveze je upravo bolja pravna zaštita stranke, imajući u vidu da je za pisanje revizije potrebno odgovarajuće znanje kako materijalnog, tako i procesnog prava, kojima ne raspolažu nekvalifikovani punomoćnici.

Predlog zakona propisuje povećanje cenzusa za izjavljivanje revizije sa 10.000 na 20.000 eura u imovinskopravnim sporovima, odnosno sa 30.000 na 40.000 eura u privrednim sporovima. Cenzus je povećan kako bi se Zakon uskladio sa ekonomskim razvojem u proteklih deset godina. Iako je cenzus povećan, uveden je novi oblik revizije koji će omogućiti strankama da nezavisno od navedenog cenzusa u imovinskopravnim sporovima, mogu izjaviti reviziju ako je potrebno da se razmotri pravno pitanje koje je od značaja za obezbjeđenje pravne sigurnosti, jedinstvene primjene prava ili za ujednačavanje sudske prakse.

Takođe, sporovi male vrijednosti su prema Predlogu sporovi u kojima vrijednost tužbenog zahtjeva ne prelazi iznos od 1.500, odnosno 7.000 eura u privrednim sporovima, umjesto dosadašnjih 500, odnosno 5.000 eura. I ovo povećanje je inicirano cjelokupnim ekonomskim razvojem.

Predlog zakona neće izazvati troškove za privredu i nema uticaja na biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?;
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

Potrebno je obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa u iznosu od 735.000 €.

Obezbjeđenje ovih sredstava je jednokratno, jer se ona odnose na nabavku potrebne tehničke opreme kako bi se moglo omogućiti sudovima da primijene nova rješenja koja su propisana Predlogom, a u pogledu tonskog snimanja ročišta i održavanja ročišta putem videokonferencije.

Implementacijom Zakona ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.

Izmjene Zakona o parničnom postupku, zahtijevaju usklađivanje Sudskog poslovnika, međutim to usklađivanje neće prouzrokovati dodatne finansijske obaveze.
Implementacijom propisa neće se ostvariti prihod za budžet Crne Gore.
U pogledu metodologije određivanja potrebnih izdataka iz budžeta, Ministarstvo pravde se obratilo Sudskom savjetu da, na osnovu trenutnog stanja u sudovima, Sudski savjet izradi finansijsku procjenu za nabavku neophodne opreme.
Nijesu postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt Predloga.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, obrazložiti

Ministarstvo pravde je, prije početka rada na izmjenama i dopunama Zakona, dostavilo poziv svim sudovima, Advokatskoj komori, Zaštitniku ljudskih prava i sloboda poziv za davanjem sugestija i predloga za izmjene.

Takođe, održana je javna rasprava u okviru koje je organizovan i okrugli sto.

Sve primjedbe i sugestije koje su date u okviru javne rasprave, kao i tokom stručnih konsultacija, Ministarstvo pravde je razmotrilo, te neke od njih i unijelo u tekst.

7. Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Nema potencijalnih prepreka za implementaciju ovog zakona.

Prije, kao i tokom primjene propisa potrebno je organizovati obuke kako bi novine u potpunosti zaživjele na adekvatan način.

Ispunjenje cilja će se mjeriti praćenjem dužine trajanja postupaka.

Ministarstvo pravde je zaduženo za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa.

Podgorica,
27. mart 2015. godine

MINISTAR,
Zoran Pažin



ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU

Član 1

U Zakonu o parničnom postupku („Službeni list RCG“, br. 22/04, 28/05 i 76/06) u članu 33 stav 2 mijenja se i glasi:

„Ako zahtjevi u tužbi proizilaze iz raznih osnova ili pojedine zahtjeve ističu različiti tužioc i su pojedini zahtjevi istaknuti protiv različitih tuženih, vrijednost se određuje prema vrijednosti svakog pojedinog zahtjeva, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.“

Član 2

Poslije člana 34 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 34a

Ako se tužbeni zahtjev odnosi na utvrđenje prava svojine ili drugih stvarnih prava na nepokretnostima, utvrđenje ništavosti ili poništaj ugovora, koji imaju za predmet nepokretnost, vrijednost predmeta spora određuje se prema tržišnoj vrijednosti nepokretnosti ili njenog dijela u mjestu gdje se nepokretnost nalazi.“

Član 3

Član 43 mijenja se i glasi:

„U sporovima protiv Crne Gore iz odnosa sa vojnim jedinicama isključivo je nadležan sud na čijem se području nalazi sjedište komande vojne jedinice.“

Član 4

Član 44 mijenja se i glasi:

„Za suđenje u sporovima koji nastaju u toku i povodom postupka izvršenja, odnosno u toku i povodom stečajnog postupka isključivo je mjesno nadležan sud na čijem se području nalazi sud koji sprovodi postupak izvršenja, odnosno stečajni postupak, odnosno sud na čijem se području nalazi sjedište javnog izvršitelja koji određuje i sprovodi izvršenje.“

Član 5

U članu 50 riječ „pisane“ briše se.

Član 6

U članu 69 stav 1 poslije tačke 5 dodaje se nova tačka koja glasi:

„5a) između sudije i stranke teče parnica;“

Poslije tačke 6 dodaje se nova tačka koja glasi:

„6a) je u stečajnom postupku kao stečajni sudija donio odluku povodom koje je došlo do spora;“

Član 7

U članu 70 stav 1 riječi: „do 6“ zamjenjuju se riječima: „do 6a“.

Član 8

U članu 71 stav 3 mijenja se i glasi:

„Zahtjev za izuzeće sudije višeg suda stranka može da podnese do donošenja odluke o pravnom lijeku, a ako se pred višim sudom održava rasprava, do završetka rasprave.“

Član 9

U članu 72 stav 3 poslije riječi „postupak“ umjesto tačke stavlja se zarez i dodaju riječi: „odnosno predsjednik suda čije se izuzeće traži.“

Član 10

U članu 74 stav 1 riječ „stavljen“ zamjenjuje se riječju „podnijet“.

Član 11

U članu 89 stav 2 poslije riječi „licu“ dodaje se riječ „rješenjem“.

Član 12

Poslije člana 89 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 89a

Reviziju i predlog iz člana 397b stav 1 ovog zakona stranka podnosi preko punomoćnika koji je advokat.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, stranka može sama podnijeti reviziju i predlog iz stava 1 ovog člana ako ima položen pravosudni ispit, odnosno za nju reviziju i predlog može podnijeti kao punomoćnik lice koje je u skladu sa ovim ili drugim zakonom ovlašćeno da je zastupa u tom svojstvu iako nije advokat ako ima položen pravosudni ispit.

Stranka, odnosno njen punomoćnik iz stava 2 ovog člana, dužni su da uz reviziju i predlog iz stava 1 ovog člana prilože ovjerenu fotokopiju potvrde o položenom pravosudnom ispitu.“

Član 13

U članu 97 stav 4 riječi: „15 dana“ zamjenjuju se riječima: „sedam dana“.

Član 14

Član 98 mijenja se i glasi:

„Punomoćje prestaje smrću fizičkog lica koje je izdalo punomoćje, proglašenjem tog lica za umrlo ili gubitkom poslovne sposobnosti.

Ako je punomoćniku fizičkog lica dato ovlašćenje da može da preuzima sve radnje u postupku, a stranka odnosno njen zakonski zastupnik umre ili postane poslovno nesposoban ili ako zakonski zastupnik bude razriješen dužnosti, punomoćnik je ovlašćen da preuzima radnje u postupku koje ne trpe odlaganje.“

Član 15

Poslije člana 98 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 98a

Punomoćje koje je izdalo pravno lice prestaje prestankom tog pravnog lica ili nastupanjem pravnih posljedica otvaranja stečajnog postupka ili postupka likvidacije.

Po otvaranju postupka stečaja ili likvidacije u postupcima koji nastaju povodom stečajnog postupka, kao i u postupcima koji su tekli prije otvaranja stečajnog postupka, a nastavljeni nakon otvaranja tih postupaka, punomoćnici moraju da imaju punomoćje koje je izdao stečajni upravnik, odnosno likvidator.“

Član 16

U članu 106 poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„Ako je podnesak koji je umjesto stranke podnio punomoćnik koji je advokat, Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa Crne Gore, organ opštine nadležan za zaštitu imovinsko-pravnih interesa opštine, odnosno državni tužilac, nerazumljiv ili nepotpun, sud će ga odbaciti.“

Dosadašnji stav 4 postaje stav 5.

Član 17

U članu 109 stav 5 mijenja se i glasi:

„Za lica u službi Vojske Crne Gore koja se nalaze u službi u vojnim jedinicama u mjestima u kojima ne postoji redovna pošta, dan predaje podneska vojnoj jedinici smatra se kao dan predaje sudu.“

Stav 6 briše se.

Stav 7 mijenja se i glasi:

„Za lica lišena slobode dan predaje podneska upravi organa uprave nadležnog za izvršenje krivičnih sankcija ili ustanove u kojoj se nalaze smatra se kao dan predaje sudu.“

Dosadašnji st. 7, 8 i 9 postaju st. 6, 7 i 8.

Član 18

Poslije člana 111 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 111a

Sud može rješenjem stranci i licu koje stranka ovlasti, uz saglasnost protivne stranke, dozvoliti da u vrijeme održavanja ročišta vrši parnične radnje van mjesta na kojem se održava ročište, ako je obezbijedena elektronska komunikacija između mjesta održavanja ročišta i mjesta preduzimanja parničnih radnji, putem zvučnog i vizuelnog prenosa (videokonferencija).

Na način iz stava 1 ovog člana, sud može odlučiti da se izvodi i dokaz saslušavanjem stranaka, svjedoka i vještaka.

Protiv rješenja iz st. 1 i 2 ovog člana, žalba nije dozvoljena.“

Član 19

U članu 112 poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„Razlog za povraćaj u pređašnje stanje ne može biti bitna povreda odredaba parničnog postupka zbog koje se može pobijati presuda u skladu sa članom 367 ovog zakona.“

Dosadašnji stav 2 postaje stav 3.

Član 20

Član 121 mijenja se i glasi:

„Ročište pred sudom može se tonski snimati.

O tonskom snimanju rješenjem odlučuje sud po službenoj dužnosti ili na predlog stranaka.

Protiv rješenja iz stava 2 ovog člana žalba nije dozvoljena.

Tonski snimak ročišta dostavlja se strankama.

Tonski snimak ročišta dio je spisa predmeta.“

Član 21

Poslije člana 121 dodaju se dva nova člana koji glase:

„Član 121a

Tonski snimak ročišta prenijeće se u pisani oblik u formi zapisnika sačinjenog u skladu sa članom 118 ovog zakona koji mora da sadrži sve što je snimljeno u tonskom snimku, u roku od osam dana od dana tonskog snimanja.

Stranka može zahtijevati zapisnik iz stava 1 ovog člana, u skladu sa ovim zakonom, u roku od osam dana od dana sačinjavanja zapisnika.

Ako se zapisnik iz stava 1 ovog člana i tonski snimak ročišta u bitnome razlikuju, stranka ima pravo da podnese prigovor, u roku od osam dana od dana dostavljanja zapisnika. Prigovor mora biti obrazložen.

Sud će po prigovoru iz stava 3 ovog člana, u roku od tri dana, rješenjem prihvatiti prigovor i zapisnik izmijeniti ili prigovor odbiti. Protiv ovog rješenja nije dozvoljena posebna žalba.

Tehnički uslovi, način snimanja, čuvanja i prenosa tonskog snimka ročišta uređuju se Sudskim poslovníkom.

Član 121b

Ročište pred sudom može se bilježiti stenografski.

Odredbe čl. 121 i 121a ovog zakona, shodno se primjenjuju na stenografske zabilješke.“

Član 22

Član 127 mijenja se i glasi:

„Pismena se dostavljaju preko pošte, a mogu se dostavljati preko ovlašćenog službenog lica suda, ovlašćenog pravnog lica registrovanog za obavljanje poslova dostavljanja, neposredno u sudu ili na drugi način propisan zakonom.

Dostavljanje može da se vrši i elektronskim putem, u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska uprava.

Dostavljanje iz stava 2 ovog člana smatra se izvršenim ako se na taj način dostavljanja može obezbijediti povratni podatak da je primalac primio pismeno, u skladu sa posebnim propisom.

Povratni podatak iz stava 3 ovog člana predstavlja elektronski zapis o danu i času kad je uređaj za elektronski prenos podataka zabilježio da je pismeno poslato

primaocu, naziv pošiljaoca i primaoca i naziv pismena. Odštampani elektronski zapis predstavlja potvrdu o prijemu pismena dostavljenog elektronskim putem.“

Član 23

Član 129 mijenja se i glasi:

„Pripadnicima Vojske Crne Gore, pripadnicima policije i licima zaposlenim u drumskom, željezničkom, riječnom, pomorskom i vazdušnom saobraćaju, dostavljanje poziva može se vršiti i preko nadležne komande, odnosno neposrednog starješine, organa, ustanove i drugog pravnog lica u kojima su zaposleni, a po potrebi na ovaj način im se može vršiti dostavljanje i ostalih pismena.“

Član 24

U članu 132 stav 1 mijenja se i glasi:

„Licima lišenim slobode dostavljanje se vrši preko uprave organa uprave nadležnog za izvršenje krivičnih sankcija ili ustanove u kojoj se lice lišeno slobode nalazi.“

Član 25

U članu 133 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„Na način iz st. 1 i 2 ovog člana dostavljanje se vrši i licu ovlašćenom za prijem pismena, privremenom zastupniku i zastupniku imenovanom za prijem pismena. Smatra se da je podnesak uručen stranci kad je uručen licu ovlašćenom za prijem pismena, privremenom zastupniku, odnosno zastupniku imenovanom za prijem pismena.“

Član 26

U članu 135 stav 1 riječi: „20,00 časova“ zamjenjuju se riječima: „21,00 čas“.

Član 27

U članu 140 poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„Odredbe stava 1 ovog člana primjenjivaće se i na fizička lica koja su radi obavljanja određene djelatnosti upisana u odgovarajući registar u skladu sa zakonom (preduzetnici, notari, advokati i dr.), kad se tim licima dostavljanje vrši u vezi sa tom djelatnošću.“

Član 28

U članu 147 stav 2 riječ „napomenu“ zamjenjuje se riječju „dokaz“.

Član 29

Poslije člana 152 dodaju se dva nova člana koji glase:

„Član 152a

Kad državni tužilac učestvuje u postupku kao stranka, ima pravo na naknadu troškova u skladu sa ovim zakonom, ali ne i pravo na nagradu.

Član 152b

Odredbе ovog zakona o troškovima primjenjuju se i na stranke koje zastupa Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa Crne Gore. U tom slučaju troškovi postupka obuhvataju i iznos troškova koji bi se stranci priznao na ime nagrade advokatu.“

Član 30

U članu 166 stav 4 briše se.

U stavu 5 riječ „Odluku“ zamjenjuje se riječju „Rješenje“.

Dosadašnji stav 5 postaje stav 4.

Član 31

Član 167 mijenja se i glasi:

„Rješenje o oslobađanju od plaćanja troškova postupka iz člana 166 ovog zakona donosi prvostepeni sud na predlog stranke.

Uz predlog za oslobađanje od plaćanja troškova postupka stranka je dužna da navede činjenice i podnese dokaze kojima se te činjenice potvrđuju.

Prilikom donošenja rješenja o oslobađanju od plaćanja troškova postupka sud će brižljivo ocijeniti sve okolnosti, a naročito će uzeti u obzir vrijednost predmeta spora, broj lica koje stranka izdržava i prihode koje imaju stranka i članovi njene porodice.

Imovno stanje stranke iz člana 166 stav 1 ovog zakona, sud cijeni na osnovu kriterijuma propisanih zakonom kojim se uređuje besplatna pravna pomoć, za lica slabog imovnog stanja.

Činjenice i dokaze iz stava 2 ovog člana, sud može da provjeri preko službe za besplatnu pravnu pomoć u tom sudu.

Kad je to potrebno i sam sud može, po službenoj dužnosti, pribaviti potrebne podatke i obavještenja o imovnom stanju stranke koja traži oslobađanje, a može o tome saslušati i protivnu stranku.

Protiv rješenja suda kojim se usvaja predlog stranke za oslobađanje od troškova postupka, nije dozvoljena žalba.“

Član 32

U članu 172 stav 2 druga rečenica: „Ako mu nadležni sud, odnosno državni organ nije poznat, vratiće molbu.“ briše se.

Član 33

U članu 177 stav 1 i članu 178 st. 1 i 2 riječi: „do 1.000 €“ zamjenjuju se riječima: „do 1.000 eura“, a u članu 179 stav 1, članu 180 stav 1, članu 181 st. 1 i 2, članu 182 stav 1 i članu 462 stav 1 riječi: „do 500 €“ zamjenjuju se riječima: „do 500 eura“.

Član 34

Član 183 mijenja se i glasi:

„Ako lice koje je novčano kažnjeno u skladu sa ovim zakonom ne plati kaznu u određenom roku, rješenje o kazni izvršiće se u skladu sa zakonom kojim se uređuje postupak izvršenja.“

Član 35

U članu 207 stav 4 poslije riječi „radnjama“ umjesto tačke stavlja se zarez i dodaju riječi: „osim ako je stranka izričito osporila te parnične radnje.“

Član 36

Poslije člana 207 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 207a

Sud u kasnijoj parnici po tužbi stranke protiv umješača koji je uz nju učestvovao u prethodnoj parnici ne može presuditi protivno ranije donesenoj odluci, osim kad usvoji prigovor nesavjesnog vođenja spora.

Stranka koja je u prethodnoj parnici bila umješač, ima pravo da istakne prigovor da je stranka iz prethodne parnice, uz koju je učestvovala kao umješač, nesavjesno vodila prethodnu parnicu ili da je sud propustio da joj dostavlja pozive, podneske ili odluke.

Sud može da usvoji prigovor iz stava 2 ovog člana, samo ako stranka koja je bila umješač u prethodnoj parnici, dokaže da:

1) u vrijeme stupanja u tu parnicu nije bila blagovremeno obaviještena o parnici i time bila spriječena da preduzima radnje koje bi dovele do povoljnijeg ishoda te parnice;

2) je stranka iz parnice uz koju je učestvovala kao umješač, namjerno ili iz grube nepažnje, propustila da preduzme parnične radnje koje bi dovele do povoljnijeg ishoda te parnice, a za mogućnost njihovog preduzimanja kao umješač u toj parnici nije znala ili nije mogla da zna;

3) je stranka iz te parnice svojim parničnim radnjama sprječavala da nastupi dejstvo radnji njenog umješača.

Ako stranka iz stava 1 ovog člana koja je u prethodnoj parnici bila umješač uspije sa prigovorom iz stava 2 ovog člana, sud će da dozvoli da stranke ponovo raspravljaju o činjeničnim i pravnim pitanjima o kojima je raspravljeno u prethodnoj parnici.

Odredbe st. 1, 2 i 3 ovog člana shodno se primjenjuju na imenovanog prethodnika iz člana 209 ovog zakona i na treće lice obaviješteno o parnici iz člana 210 ovog zakona.“

Član 37

Poslije člana 208 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 208a

Odredbe ovog zakona o stranačkoj i parničnoj sposobnosti i zastupanju stranaka, kao i o podnescima stranaka i dostavi strankama shodno se primjenjuju i na umješača.“

Član 38

Naziv GLAVE OSAMNAEST mijenja se i glasi: „PREKID, OBUSTAVA I ZASTOJ POSTUPKA“.

Član 39

U članu 211 stav 1 tačka 5 mijenja se i glasi:

„5) kad nastupe pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka;“.

Član 40

U članu 212 stav 2 riječi: „da li je učinjen privredni prestup ili“ brišu se.

Član 41

U članu 214 stav 2 riječi: „stečajni sud ukine moratorijum.“ zamjenjuju se riječima: „se ispune uslovi propisani zakonom kojim se uređuje stečajni postupak.“

Član 42

Poslije člana 216 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 216a

Sud će zastati sa postupkom u slučajevima propisanim ovim zakonom.

Rješenjem o zastoju postupka sud određuje trajanje zastoja.

Protiv rješenja o zastoju postupka nije dozvoljena posebna žalba.

Sud će nastaviti postupak po službenoj dužnosti kad prestanu razlozi koji su izazvali zastoj postupka zbog kojih je donijeto rješenje o zastoju postupka.

Kad zastane sa postupkom, sud može da preduzima samo one radnje za koje postoji opasnost od odlaganja.

Zastoj postupka ne utiče na rokove za preduzimanje parničnih radnji.“

Član 43

Poslije člana 220 dodaju se dva nova člana koji glase:

„Član 220a

Ako je potpuno razjašnjenje okolnosti od kojih zavisi odluka o nekim od više istaknutih tužbenih zahtjeva u istoj tužbi, koji su beznačajni u odnosu na ukupan iznos svih istaknutih zahtjeva, povezano sa teškoćama koje su nesrazmjerne u odnosu na važnost istaknutih zahtjeva, sud može o tim zahtjevima da odluči po slobodnoj ocjeni uzimajući u obzir već razjašnjene okolnosti slučaja i prikupljene dokaze, a naročito isprave koje su stranke priložile, kao i njihove iskaze ako ih je sud saslušao.

Član 220b

U sporovima čija vrijednost predmeta spora u postupku pred osnovnim sudovima ne prelazi 1.000 eura, odnosno u postupku pred privrednim sudovima 7.000 eura, sud može, ako ocijeni da bi utvrđivanje činjenica važnih za rješenje spora moglo biti povezano sa nesrazmjernim teškoćama i troškovima, postojanje tih činjenica da utvrdi po slobodnoj ocjeni uzimajući u obzir isprave koje su stranke priložile, kao i njihove iskaze ako je sud izveo dokaz saslušanjem stranaka.“

Član 44

Poslije člana 283 dodaju se dva nova člana koji glase:

„Član 283a

Sud može odlučiti o sporu na osnovu podnesaka i priloženih dokaza bez glavne rasprave, ako se stranke u pisanoj formi o tome saglase.

Član 283b

Ako je sudu podnesen veći broj tužbi u kojima se tužbeni zahtjevi zasnivaju na jednakom ili sličnom činjeničnom stanju i istom pravnom osnovu, sud može nakon prijema odgovora na tužbe na osnovu jedne tužbe sprovesti postupak, a sa ostalim postupcima zastati do pravosnažnosti presude donesene po tužbi na osnovu koje je postupak sproveden.

Nakon pravosnažnosti presude iz stava 1 ovog člana, sud će u postupcima sa kojima je zastao odlučiti kao u toj pravosnažnoj presudi.

Stranka koja je imala mogućnost da učestvuje u postupku iz stava 1 ovog člana, u postupcima sa kojima se zastalo ne može osporavati činjenično stanje koje je utvrdio, odnosno pravne stavove koje je zauzeo sud u postupku iz stava 1 ovog člana.

Postupak iz stava 1 ovog člana je hitan.“

Član 45

Poslije člana 288 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 288a

Sud će postavljanjem pitanja i na drugi svrsishodan način nastojati da se tokom pripremnog ročišta iznesu sve odlučne činjenice, da se dopune nepotpuni navodi stranaka o važnim činjenicama, da se navedu ili dopune dokazna sredstva koja se odnose na navode stranaka i daju sva razjašnjenja potrebna za utvrđivanje činjeničnog stanja važnog za odlučivanje.“

Član 46

U članu 298 st. 3 i 4 mijenjaju se i glase:

„Ako sa ročišta za glavnu raspravu izostane tužilac ili ako na ročište za glavnu raspravu ne dođe tuženi, a uredno su pozvani, rasprava će se održati sa prisutnom strankom.

Ako sa ročišta za glavnu raspravu neopravdano izostanu obje stranke, a uredno su pozvane, ili ako dođu na ročište ali se ne upuste u raspravljanje, ili se udalje sa ročišta, smatraće se da je tužilac povukao tužbu.“

Član 47

U članu 303 stav 1 poslije riječi “ročištu“ umjesto tačke stavlja se zarez i dodaju riječi: „odnosno na prvom ročištu za glavnu raspravu ako pripremno ročište nije održano.“

Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„Nove činjenice i nove dokaze koje su stranke iznijele, odnosno predložile protivno odredbi stava 1 ovog člana, sud neće uzeti u obzir.“

Član 48

U članu 316 stav 2 mijenja se i glasi:

„U slučaju iz stava 1 tačka 1 ovog člana, stranka može samo jednom tražiti odlaganje ročišta, osim ako se sa ponovnim zahtjevom za odlaganje ročišta saglasi protivna stranka.“

Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„U slučaju iz stava 1 tačka 2 ovog člana, sud može odložiti ročište više puta, a po zahtjevu jedne stranke, samo ako postoji saglasnost protivne stranke.“

Dosadašnji stav 3 postaje stav 4.

Član 49

Poslije člana 319 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 319a

U slučaju da se spisi predmeta, radi odlučivanja po žalbi, moraju dostaviti drugostepenom sudu, sud će zastati sa postupkom do odluke drugostepenog suda po žalbi.“

Član 50

U članu 324 poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„Ako je sudsko poravnanje zaključeno nakon donošenja prvostepene presude, sud će donijeti rješenje kojim se utvrđuje da je prvostepena presuda bez pravnog dejstva.“

Stav 4 mijenja se i glasi:

„Drugostepeni sud će rješenjem utvrditi da je prvostepena presuda bez pravnog dejstva, ako su stranke zaključile sudsko poravnanje u toku postupka po žalbi.“

Dosadašnji st. 2, 3 i 4 postaju st. 3, 4 i 5.

Član 51

U članu 329 stav 2 riječi: „90 dana“ zamjenjuju se riječima: „60 dana“, a riječ „posredovanje“ zamjenjuje se riječju „posredovanja“.

Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„Postupak posredovanja može se omogućiti strankama u prvostepenom i drugostepenom postupku.“

Član 52

U članu 340 dodaje se novi stav 1 koji glasi:

„Presuda se donosi u ime Crne Gore.“

Dosadašnji st. 1 i 2 postaju st. 2 i 3.

Član 53

Član 354 briše se.

Član 54

Član 365 mijenja se i glasi:

„U žalbi se ne mogu iznositi nove činjenice i predlagati novi dokazi, osim ako se odnose na bitne povrede odredaba parničnog postupka zbog kojih se žalba može izjaviti.“

Prigovor zastarjelosti i prigovor radi prebijanja koji nijesu izneseni pred prvostepenim sudom ne mogu se iznositi u žalbi.“

Član 55

U članu 368 stav 2 briše se.

Član 56

U članu 371 stav 3 riječi: „ili je odustalo od“ brišu se.

Član 57

Poslije člana 371 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 371a

U slučaju da podnosilac žalbe odustane od žalbe, prvostepeni sud će rješenjem utvrditi da je podnosilac odustao od žalbe.“

Član 58

U članu 375 st. 2 i 3 mijenjaju se i glase:

„Drugostepeni sud će zakazati raspravu u slučaju kad je prvostepena presuda već jedanput ukinuta po žalbi a sud u sjednici vijeća ocijeni da se presuda protiv koje je izjavljena žalba zasniva na bitnim povredama odredaba parničnog postupka ili na pogrešno ili nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju.

Ako drugostepeni sud na sjednici vijeća ili na raspravi ocijeni da je za pravilno ili potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja potrebno utvrditi činjenice, odnosno izvesti dokaze koje je stranka pred prvostepenim sudom iznosila odnosno predlagala, ali ih prvostepeni sud nije utvrđivao, odnosno izvodio ili je zbog pogrešne primjene materijalnog prava činjenično stanje nepotpuno utvrdio, dopuniće postupak odnosno otkloniti navedene nedostatke.“

Član 59

U članu 376 st. 2 i 3 mijenjaju se i glase:

„Ako sa rasprave izostane jedna ili obje stranke, sud će održati raspravu i izvesti dokaze koje je moguće izvesti i donijeti odluku uzimajući u obzir, prije svega, navode žalbe i odgovora na žalbu.

Ako žalilac ne dođe na raspravu, navode žalbe o pogrešno ili nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju, sud neće cijeniti.“

Član 60

Poslije člana 376 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 376a

Sud može, prilikom zakazivanja rasprave, odlučiti da ovlašćenja koja ima predsjednik vijeća u odnosu na pripremu i vođenje rasprave, prenese na sudiju izvjestioca.“

Član 61

U članu 380 stav 1 poslije tačke 4 dodaju se dvije nove tačke koje glase:

„4a) ukinuti prvostepenu presudu i vratiti prvostepenom sudu da ponovo izradi presudu;

4b) ukinuti prvostepenu presudu i odlučiti o zahtjevu stranaka;“.

Član 62

Poslije člana 380 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 380a

Prvostepena presuda se povodom žalbe može ukinuti i predmet vratiti prvostepenom sudu na ponovno suđenje jedanput.“

Član 63

U članu 381 poslije stava 1 dodaju se dva nova stava koji glase:

„Drugostepeni sud će rješenjem utvrditi da je podnosilac žalbe odustao od podnesene žalbe, ako je to propustio da učini prvostepeni sud.

Ako je podnosilac žalbe odustao od žalbe u postupku pred drugostepenim sudom, sud će rješenjem utvrditi da je podnosilac odustao od žalbe.“

Član 64

U članu 383 poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„Ako je u postupku pred prvostepenim sudom učinjena povreda iz člana 367 stav 2 tačka 15 ovog zakona, a presuda nema drugih nedostataka, sud će ukinuti prvostepenu presudu i predmet vratiti prvostepenom sudu da ponovo izradi presudu, bez otvaranja rasprave.“

Član 65

Poslije člana 386 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 386a

Drugostepeni sud će ukinuti prvostepenu presudu i odlučiti o zahtjevima stranaka ako utvrdi da postoji bitna povreda odredaba parničnog postupka iz člana 367 ovog zakona ili je činjenično stanje pogrešno ili nepotpuno utvrđeno ili je zbog pogrešne primjene materijalnog prava činjenično stanje nepotpuno utvrđeno, a te nedostatke je otklonio održavanjem rasprave.“

Član 66

Poslije člana 390 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 390a

Ako je drugostepeni sud propustio da odluči u pogledu svih djelova presude koji se pobijaju žalbom ili ako je propustio da donese sve odluke koje je odbacujući, odnosno odbijajući ili usvajajući žalbu trebao da donese, ili ako je propustio da odluči u pogledu jedne ili više žalbi, podnosilac žalbe može, u roku od 15 dana od dana

dostavljanja drugostepene odluke, predložiti drugostepenom sudu da svoju odluku dopuni.

Predlog za donošenje dopunske drugostepene odluke ne može se podnijeti zbog toga što drugostepeni sud nije ocijenio sve razloge zbog kojih je žalba izjavljena ili na koje je bio dužan da pazi po službenoj dužnosti.

Predlog iz stava 1 ovog člana podnosi se prvostepenom sudu, koji je dužan da ga bez odlaganja zajedno sa spisima predmeta dostavi drugostepenom sudu.

Ako je povodom drugostepene odluke iz stava 1 ovog člana potrebno ponovo sprovesti postupak pred prvostepenim sudom, prvostepeni sud će drugostepenom sudu predlog za donošenje dopunske odluke dostaviti zajedno sa spisima predmeta.

Na postupak povodom predloga iz stava 1 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe čl. 348, 349 i 350 ovog zakona.“

Član 67

U članu 391 poslije stava 2 dodaju se dva nova stava koji glase:

„Na novoj glavnoj raspravi stranke mogu da iznose nove činjenice i da predlažu nove dokaze ako učine vjerovatnim da ih bez svoje krivice nijesu mogli iznijeti, odnosno predložiti u ranijem postupku.

Stranka nema pravo da na novoj glavnoj raspravi preinači tužbu, tako što će da promijeni istovjetnost zahtjeva ili da istakne drugi zahtjev uz postojeći, a koji ne proizlazi iz istog činjeničnog stanja.“

Član 68

U članu 397 st. 2 i 3 riječi: „10.000 €.“ zamjenjuju se riječima: „20.000 eura.“

U stavu 4 tačka 3 poslije riječi „prouzrokuje“ umjesto tačke stavlja se tačka-zarez.

Poslije tačke 3 dodaje se nova tačka koja glasi:

„4) i u drugim slučajevima propisanim zakonom.“

Član 69

Poslije člana 397 dodaju se četiri nova člana koji glase:

„Član 397a

Revizija se može dozvoliti i protiv pravosnažne presude donesene u drugom stepenu koja ne bi mogla da se pobija revizijom u skladu sa članom 397 ovog zakona, ako je potrebno da se razmotri pravno pitanje koje je od značaja za obezbjeđenje pravne sigurnosti ili jedinstvene primjene prava, a naročito ako:

1) o tom pitanju Vrhovni sud Crne Gore još uvijek nije zauzeo stav odlučujući u pojedinim predmetima, a radi se o pitanju o kojem postoji različita praksa drugostepenih sudova;

2) je o tom pitanju Vrhovni sud Crne Gore već zauzeo stav, ali se odluka drugostepenog suda zasniva na stavu koji nije istovjetan sa tim stavom;

3) je o tom pitanju Vrhovni sud Crne Gore već zauzeo stav i presuda drugostepenog suda se zasniva na tom stavu, ali bi taj stav trebalo preispitati naročito uvažavajući razloge iznesene tokom prvostepenog i drugostepenog postupka, zbog promjene u pravnom sistemu uslovljene novim zakonodavstvom ili potvrđenim

međunarodnim ugovorom, kao i odlukom Ustavnog suda Crne Gore ili Evropskog suda za ljudska prava.

Revizija iz stava 1 ovog člana, ne može se dozvoliti ako vrijednost predmeta spora pobijanog dijela pravosnažne presude ne prelazi 4.000 eura, odnosno 7.000 eura u privrednim sporovima.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, revizija se može dozvoliti u radnim sporovima ako vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude prelazi 1.500 eura.

U slučaju iz st. 2 i 3 ovog člana, vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude utvrđuje se sabiranjem vrijednosti pojedinih zahtjeva odnosno djelova ovih zahtjeva koji su sporni, ako odluka o reviziji zavisi od rješenja pravnih pitanja koja su zajednička za ove zahtjeve ili ako su pojedini zahtjevi međusobno povezani tako da odluka o pojedinom zahtjevu zavisi od drugog zahtjeva.

Član 397b

Predlog kojim stranka zahtijeva da joj se dozvoli da izjavi reviziju iz člana 397a ovog zakona, može se podnijeti u roku od 30 dana od dana dostavljanja pravosnažne presude donesene u drugom stepenu.

Predlog iz stava 1 ovog člana, podnosi se Vrhovnom sudu Crne Gore.

U predlogu stranka mora naznačiti pravno pitanje zbog kojeg je podnijela predlog uz navođenje propisa i drugih važećih izvora prava iz člana 397a stav 1 ovog zakona koji se odnose na to pitanje, kao i razloge zbog kojih smatra da je odlučivanje o tom pravnom pitanju od značaja za obezbjeđenje pravne sigurnosti ili jedinstvene primjene prava.

Ako se u predlogu stranka poziva na sudsku praksu Vrhovnog suda Crne Gore, dužna je da navede poslovne brojeve predmeta u kojima je Vrhovni sud Crne Gore zauzeo stav iz člana 397a ovog zakona i dostavi kopije sudskih odluka drugostepenih sudova.

Uz predlog stranka iz stava 1 ovog člana mora dostaviti primjerak presude iz stava 1 ovog člana, a može priložiti i primjerak presude prvostepenog suda i kopije drugih dokumenata iz sudskih spisa, koje bi ukazivale na postojanje uslova iz člana 397a stav 1 ovog zakona.

Član 397c

O predlogu iz člana 397b stav 1 ovog zakona, rješenjem odlučuje Vrhovni sud Crne Gore u vijeću sastavljenom od pet sudija.

Vrhovni sud Crne Gore će odbaciti predlog ako je podnjet nakon isteka zakonskog roka ili ako ne sadrži podatke, kopije sudskih odluka i drugih dokumenata iz člana 397b st. 3, 4 i 5 ovog zakona.

U obrazloženju rješenja kojim se predlog iz člana 397b stav 1 ovog zakona odbija, Vrhovni sud Crne Gore iznijet će samo razloge koji uopšteno ukazuju na nepostojanje uslova iz člana 397a ovog zakona.

U rješenju kojim se stranci dozvoljava da izjavi reviziju, Vrhovni sud Crne Gore navodi u kojem dijelu, odnosno u odnosu na koja konkretna pravna pitanja se revizija dozvoljava.

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana žalba nije dozvoljena.

Član 397č

Reviziju iz člana 397a ovog zakona, stranka može izjaviti u roku od 30 dana od dana dostavljanja rješenja kojim se stranci dozvoljava da izjavi reviziju.“

Član 70

Poslije člana 400 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 400a

Revizija iz člana 397a ovog zakona, može se izjaviti zbog razloga iz člana 400 ovog zakona samo ako su u vezi pravnog pitanja od značaja za obezbjeđenje pravne sigurnosti ili jedinstvene primjene prava.“

Član 71

U članu 401 poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„Povodom revizije iz člana 397a ovog zakona, revizijski sud ispituje pobijanu presudu samo u dijelu u kojem se pobija revizijom i samo zbog pitanja koje je od značaja za obezbjeđenje pravne sigurnosti ili jedinstvene primjene prava, a koje je u reviziji kao takvo navedeno, uz pozivanje na propise i druge izvore prava koji se na to pitanje odnose.“

Član 72

U članu 403 poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„Uz reviziju iz člana 397a ovog zakona dostavlja se i rješenje kojim se stranci dozvoljava da izjavi reviziju.“

Član 73

U članu 404 stav 2 riječi: „ili lice koje je odustalo od revizije“ brišu se.

Poslije stava 2 dodaju se dva nova stava koji glase:

„Revizija iz člana 397a ovog zakona je nedozvoljena ako je izjavljena suprotno članu 400a ovog zakona.

U slučaju da je podnosilac revizije odustao od podnesene revizije, prvostepeni sud će rješenjem utvrditi da je podnosilac odustao od revizije.“

Član 74

U članu 405 stav 1 poslije riječi „dana“ umjesto tačke stavlja se zarez i dodaju riječi: „a uz primjerak revizije iz člana 397a ovog zakona i predlog kojim je stranka zahtijevala da joj se dozvoli da izjavi reviziju i rješenje kojim je stranci dozvoljeno da izjavi reviziju.“

Član 75

U članu 407 poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„Revizijski sud će rješenjem utvrditi da je podnosilac revizije odustao od podnesene revizije, ako je to propustio da učini prvostepeni sud.“

Član 76

U članu 409 poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„Ako se povodom revizije iz člana 397a ovog zakona utvrdi da je u postupku pred prvostepenim ili drugostepenim sudom učinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz člana 400 stav 1 ovog zakona na koju se odnosi pravno pitanje koje je od značaja za obezbjeđenje pravne sigurnosti ili jedinstvene primjene prava, a zbog kojeg je revizija dozvoljena, revizijski sud će, zavisno od vrste bitne povrede odredaba parničnog postupka odlučiti shodnom primjenom odredaba st. 1, 2 i 3 ovog člana.“

Član 77

U članu 421 stav 1 tačka 2 riječi: „tri mjeseca“ zamjenjuju se riječima: „šest mjeseci“.

U stavu 1 tačka 9 poslije riječi „postupku“ umjesto tačke stavlja se tačka-zarez.

Poslije tačke 9 dodaje se nova tačka koja glasi:

„10) je odlukom Ustavnog suda Crne Gore utvrđeno da su u toku parničnog postupka povrijeđena ljudska prava i osnovne slobode i da je presuda zasnovana na takvoj povredi, a da je ponavljanjem postupka moguće ispraviti učinjenu povredu.“

Član 78

U članu 434 poslije stava 1 dodaju se tri nova stava koji glase:

„U sporovima iz radnih odnosa koje pokreće zaposleni protiv odluke o prestanku ugovora o radu, ročište za glavnu raspravu mora se održati u roku od 30 dana od dana održavanja pripremnog ročišta.

U slučaju iz stava 2 ovog člana, postupak pred prvostepenim sudom mora se okončati u roku od šest mjeseci od dana podnošenja tužbe.

U slučaju iz stava 2 ovog člana, drugostepeni sud je dužan da donese odluku o žalbi podnesenoj protiv odluke prvostepenog suda u roku od 60 dana od dana prijema spisa predmeta.“

Član 79

U članu 447 stav 1 riječi: „500 €“ zamjenjuju se riječima: „1.000 eura“.

Član 80

U članu 451 st. 1 i 2 riječi: „500 €“ zamjenjuju se riječima: „1.000 eura“.

Član 81

U članu 458 stav 1 riječi: „30.000 €“ zamjenjuju se riječima: „40.000 eura“.

Član 82

U članu 460 stav 1 riječi: „5.000 €“ zamjenjuju se riječima: „7.000 eura“.

Član 83

U članu 461 stav 4 riječi: “po Zakonu o izvršnom postupku” zamjenjuju se riječima: “u skladu sa zakonom kojim se uređuje postupak izvršenja”.

Član 84

Poslije člana 509 dodaje se novi član koji glasi:

“Član 509a

Ako je prije početka primjene ovog zakona donesena prvostepena presuda ili rješenje kojim je postupak pred prvostepenim sudom okončan, dalji postupak sprovede se po dosadašnjim propisima.

Ako poslije početka primjene ovog zakona bude ukinuta prvostepena odluka iz stava 1 ovog člana, dalji postupak sprovede se po ovom zakonu.

O reviziji izjavljenoj protiv pravosnažne odluke drugostepenog suda, u postupku koji je pokrenut prije početka primjene ovog zakona, rješavaće se po pravilima parničnog postupka koja su važila do početka primjene ovog zakona.”

Član 85

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”, a primjenjivaće se nakon tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

OBRAZLOŽENJE

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku je član 16 stav 1 tačka 3 Ustava Crne Gore kojim je određeno da se, zakonom u skladu sa Ustavom uređuje način osnivanja, organizacija i nadležnost organa vlasti i postupak pred tim organima, ako je to neophodno za njihovo funkcionisanje, kao i način ostvarivanja ljudskih prava i sloboda kada je to neophodno za njihovo ostvarivanje i druga pitanja od interesa za državu.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakona o parničnom postupku donijet je 2004, a izmjene su bile 2006. godine. Polazeći od dosadašnje primjene ovog Zakona, model parničnog postupka koji je uređen ovim zakonom je prihvatljiv i primjenljivim u dosadašnjoj praksi, kako sa aspekta ostvarivanja zaštite prava građana, tako i sa aspekta efikasnosti sudova u parničnim postupcima. Međutim, period od deset godina je bio dovoljan da se uoče i slabosti pojedinih zakonskih rješenja. Izmjenama Zakona o parničnom postupku pristupilo se na osnovu primjedaba i sugestija koje je Ministarstvo pravde dobilo od sudova, Advokatske komore, Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa Crne Gore, Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, kao i nevladinih organizacija. Takođe, imajući u vidu proces evropskih integracija i obavezu harmonizacije zakonodavstva, urađena je i Analiza usklađenosti parničnog i izvršnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske unije, kojom je zaključeno da se u ovoj fazi ne treba pristupiti potpunoj harmonizaciji sa relevantnim zakonodavstvom EU.

Takođe, jedan od razloga za izmjenu Zakona o parničnom postupku međuvremenu donijeti zakoni sa kojima je Zakon o parničnom postupku trebalo uskladiti, kao što su npr. Zakon o izvršenju i obezbjeđenju, Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći, Zakon o zaštiti potrošača, Zakon o Vojsci Crne Gore, Zakon o izvršenju krivičnih sankcija, Zakon o stečaju.

Polazeći od prethodno navedenih razloga za izmjenu Zakona o parničnom postupku, a u skladu sa Strategijom reforme pravosuđa 2014-2018 i pratećim Akcionim planom za implementaciju, Ministar pravde je obrazovao Radnu grupu sa zadatkom izmjena Zakona o parničnom postupku. Radnu grupu su sačinjavali predstavnici Vrhovnog suda, Višeg

suda, Advokatske komore i Ministarstva pravde. Nacrt zakona je bio predmet javne rasprave koja je organizovana u skladu sa Uredbom o postupku i načinu sprovođenja javne rasprave u pripremi zakona i tom prilikom je pristigao veliki broj komentara i sugestija koje je Radna grupa razmotrila i ugradila u tekst predloga zakona.

III USAGLAŠENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Prilikom izrade Predloga o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku posebna pažnja se posvetila međunarodnim konvencijama, regulativama, preporukama, međunarodnim standardima koja su u vezi sa sveobuhvatnom materijom parničnog postupka. Ministarstvo pravde je u toku rada na izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku pripremlilo Analizu o stepenu usklađenosti crnogorskog parničnog i izvršnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske unije, a koju je Vlada Crne Gore usvojila na sjednici od 18.12.2014. godine. Analiza je procijenila da u ovom trenutku nije potrebno usaglašavanje sa regulativama iz ove oblasti, jer obaveze po njima proizilaze nakon pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji. S tim u vezi, jedan od zaključaka Analize je da će se u narednom periodu, daljim izmjenama koje su predviđene za 2018. godinu, stvoriti nesmetani uslovi za primjenu relevantnih regulativa i postupaka, a koji će se primjenjivati nakon pristupanja.

IV OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Predlogom zakona u članu 1 i 2 dopunjuju se odredbe o načinu određivanja vrijednosti predmeta spora. Tako se predlaže izmjena člana 33 stav 2 da ako pojedine zahtjeve u tužbi ističu različiti tužioci vrijednost predmeta spora se određuje prema vrijednosti svakog pojedinog zahtjeva. Ova izmjena je posljedica nedostatka uređenja situacije kada se u tužbi ističu zahtjevi od različitih tužilaca, što je bio jedan od zahtjeva od strane sudova da se uredi na predloženi način, imajući u vidu značaj određivanja vrijednosti predmeta spora za zakonito i pravilno odlučivanje suda. Takođe, predlaže se dopuna odredaba o vrijednosti predmeta spora u situacijama ako se tužbenim zahtjevom traži utvrđenje prava svojine ili drugih stvarnih prava na nepokretnostima, utvrđenje ništavosti, poništaj ugovora, koji ima za predmet nepokretnost, da se vrijednost predmeta spora određuje prema tržišnoj vrijednosti nepokretnosti ili njenog dijela. U dosadašnjoj praksi kako ovo pitanje nije bilo uređeno, vrijednost predmeta spora je određivana prema navođenju stranke vrijednosti predmetne nepokretnosti, što je u situacijama kada stranka prenisko ili previsoko odredi vrijednost nepokretnosti zahtijevalo da sud se bavi procjenom njene vrijednosti i što je imalo direktnog uticaja na stvaranje mogućnosti za izjavljivanje vanrednog pravnog lijeka i u situacijama kada on ne bi bio dozvoljen.

Predloženim izmjenama čl. 43 i 44 vrši se terminološko usklađivanje pravila o određivanju nadležnosti sa Zakonom o Vojski Crne Gore i Zakonom o izvršenju i obezbjeđenju i Zakonom o javnim izvršiteljima. Predloženim izmjenama člana 50, vrši se unapređenje odredaba o nadležnosti u sporovima o zaštiti prava na osnovu garancije proizvođača, u smislu da se vrši usaglašavanje šta se smatra garancijom sa Zakonom o zaštiti potrošača.

Predloženom izmjenom člana 69 uvode se dva nova razloga za izuzeće sudija po sili zakona, tako da će se sudija izuzeti ako između stranke i sudje teče parnica, kao i ako je sudija u stečajnom postupku donio odluku povodom koje je došlo do spora. Takođe, predloženo je da se zahtjev za izuzeće predsjednika višeg suda može podnijeti do donošenja odluke o pravnom lijeku, a ako se pred višim sudom održava rasprava, onda do završetka rasprave, imajući u vidu da dosadašnje rješenje je bilo neprimjenjivo iz razloga što stranke prilikom izjavljivanja pravnog lijeka nijesu mogle znati koji će sudija postupati u odlučivanju po pravnom lijeku. Takođe, predložena je dopuna da i predsjednik suda može odbaciti zahtjev za izuzeće u slučajevima zakonom propisanim, kada taj zahtjev nije dopušten. Predložene izmjene odredaba o izuzeću imaju za cilj unapređenje nepristrasnosti sudija kao značajnog elementa njihove samostalnosti i objektivnosti u vršenju sudske funkcije i ograničavanje stranaka u zloupotrebi prava da zahtijevaju izuzeće sudij, što ima za posljedicu bespotrebno odugovlačenje postupka.

Predlogom zakona predviđa se dopuna u smislu odredbe člana 89a tako da se revizija može podnijeti preko punomoćnika koji je advokat, odnosno da je može podnijeti sama stranka ako ima položen pravosudni ispit, odnosno da je zastupa kao punomoćnik lica koje je ovlašćeno da je zastupa u tom svojstvu iako nije advokat, ako ima položen pravosudni ispit. Stranka, odnosno njen punomoćnik su dužni da podnesu potvrdu o položenom pravosudnom ispitu. Ovakva izmjena ima za cilj da se omogući da stranka preko kvalifikovanog punomoćnika izjavljuje reviziju i da se time pojača kvalitet zastupanja i zaštite njenih prava pred revizijskim sudom kao posljednjom instancom djelotvorne pravne zaštite u redovnom sudstvu. Ovakvu izmjenu je moguće predložiti obzirom da u našem pravnom sistemu postoji institut besplatne pravne pomoći i da zahtijevanje advokata kao kvalifikovanog punomoćnika za podnošenje revizije ne može biti ograničenje prava na pristup revizijskom sudu lica slabog imovnog stanja.

Ovakva novina je posebno značajna imajući u vidu novine ovog predloga zakona u pogledu podnošenja predloga za dozvolu revizije u situacijama kad to zahtijeva pravna sigurnost i jedinstvena primjena prava. Takođe, revizija kao vanredni pravni lijek ne bi mogla biti izjavljena i imati izvjesnost za uspjeh bez odgovarajućeg znanja kako materijalnog, tako i procesnog prava.

Predloženim izmjenama i dopunama člana 97, 98 i 98a, skraćuje se rok za otkazivanje punomoćja na 7 dana i unapređuju se odredbe o prestanku punomoćja u smislu da punomoćje prestaje ne samo smrću fizičkog lica već i proglašenjem lica za umrlo ili gubitkom poslovne sposobnosti. Takođe se propisuje i ograničenje ovlašćenja punomoćnika da može preduzeti samo one radnje koje ne trpe odlaganje u situacijama kad stranka odnosno njen zakonski zastupnik umre ili postane poslovno nesposoban, a bilo je dato ovlašćenje punomoćniku da može da preuzima sve radnje u postupku. Takođe, dopunjene su i odredbe u pogledu prestanka punomoćja koje je izdalo pravno lice, kao i uređeno punomoćje koje moraju da imaju punomoćnici od strane stečajnog upravnika odnosno likvidatora u postupcima koji nastaju povodom stečajnog postupka.

Nadalje, predlaže se izmjena člana 106 stav 4, tako da ako je podnesak umjesto stranke podnio punomoćnik koji je advokat, Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa Crne Gore, organ opštine nadležan za zaštitu imovinsko-pravnih interesa opštine, odnosno državni tužilac, nerazumljiv ili nepotpun, sud će ga odbaciti. Ova novina je uvedena jer navedena lica sud ne treba da podučava pravu. Ovim rješenjem se postupak skraćuje i čini kvalitetnijim i jača procesna disciplina zastupnika.

U pogledu člana 109, predložena je izmjena u smislu računanja rokova za lica u službi Vojske Crne Gore čime se vrši usklađivanje sa Zakonom o Vojsci Crne Gore.

Predlaže se dopuna odredbom člana 111a, kojom se uvodi mogućnost suđenja preko videokonferencije. Ovo rješenje je u skladu sa evropskom praksom i znatno doprinosi da postupak bude efikasniji, a ujedno i ekonomičniji. Predložena izmjena zahtijeva stvaranje tehničkih preduslova u pojedinim u sudovima.

Nadalje, predlaže se dopuna odredbom člana 112a koja sadrži novinu da povraćaj u predašnje stanje nije dopušten ako se propuštanje stranke može pripisati bitnoj povredni postupka zbog koje se može izjaviti pravni lijek. Ovim rješenjem stranka nije ničim uskraćena, a ujedno se i postupak ubrzava.

Predlogom se u odredbama člana 121, 121a i 121b uvodi kao mogućnost i tonsko snimanje ročišta, što je takođe u skladu sa evropskom praksom i svakako vodi ekonomičnosti postupka i zahtijeva stvaranje tehničkih preduslova u sudovima.

Predlogom se mijenja odredba člana 127 u smislu da se propisuje mogućnost dostavljanja elektronskim putem. Ovom izmjenom vrši se usaglašavanje sa Zakonom o elektronskoj upravi, a što je i u skladu sa savremenim načinima dostave, koji su prisutni u uporednom zakonodavstvu.

Predloženim izmjenama člana 129 i 132 vrši se usklađivanje odredaba o dostavljanju pripadnicima Vojske Crne Gore i licima lišenim slobode, sa Zakonom o Vojsci Crne

Gore i Zakonom o izvršenju krivičnih sankcija. Takođe, predlaže se da se dostavljanje u toku dana produži do 21 čas.

Predloženom izmjenom člana 140 propisuju se i pravila za dostavljanje na oglasnoj tabli suda i za fizička lica koja su radi obavljanja određene djelatnosti upisana u odgovarajući registar.

Predlogom zakona u odredbama člana 152a i 152b određuje pravo na naknadu troškova državnog tužioca i Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa Crne Gore kada se pojavljuju kao stranke u postupku, odnosno kada zastupaju državu. Ova izmjena je iz razloga jednakosti položaja stranaka i njihovih zastupnika, a posebno sa aspekta sporova u kojima je jedna od stranaka država.

Predložnom izmjenom člana 167 propisuje se da će sud prilikom ostvarivanja tzv. „siromaškog prava“, cijeliti imovno stanje stranke u skladu sa kriterijumima propisanim Zakonom o besplatnoj pravnoj pomoći, kao i da će za provjeru imovnog stanja koristiti službu za besplatnu pravnu pomoć.

Predloženom izmjenom člana 172 vrši se usklađivanje postupanja suda po zamolnicama za pravnu pomoć tako što se zamolnice ne mogu odbijati iz razloga što mu nije poznat nadležni sud ili organ za postupanje po zamolnici.

Predloženom izmjenom člana 183 vrši se otklanjanje postojećeg nedostatka ove zakonske odredbe u smislu da se administrativna kazna zbog nepoštovanja suda ne može po svojoj prirodi pretvarati u kaznu zatvora, već se administrativna kazna mora izvršavati u skladu sa Zakonom o izvršenju i obezbjeđenju.

Predloženom izmjenom člana 207 i dopunom člana 207a unapređuje se intervencijsko dejstvo presude u smislu da sud u kasnijoj parnici po tužbi stranke protiv umješaća koji je uz nju učestvovao u prethodnoj parnici ne može presuditi protivno ranije donesenoj odluci, osim kad usvoji prigovor nesavjesnog vođenja spora, koji ima pravo da istakne stranka koja ja u prethodnoj parnici bila umješać. Takođe se vrši dopuna članom 208a da se odredbe o stranačkoj i parničnoj sposobnosti i zastupanju stranaka shodno primjenjuju i na umješaća.

Predloženim izmjenama člana 211, 212 i 214 vrši se terminološko usklađivanje sa Zakonom o stečaju.

Nadalje, vrši se dopuna odredbom člana 216a u pogledu zastoja postupka i propisuje se način odlučivanja suda u slučajevima kada sud treba zastati sa postupkom i da sud može preduzeti samo one radnje za koje postoji opasnost od odlaganja, kao i da zastoj postupka ne utiče na rokove za preduzimanje parničnih radnji. Ovakva izmjena je povezana sa dopunom člana 283b gdje se uvodi tzv. presuda po uzorku (tužba za

primjer), kao i dopunom člana 319a, u situacijama kada se spisi predmeta moraju dostaviti drugostepenom sudu kad sud mora zastati sa postupkom do odluke drugostepenog suda.

Dopuna člana 220a i 220b vrši se iz razloga ekonomičnosti postupka i davanja mogućnosti da sud odluči po slobodnoj ocjeni o zahtjevima koji su po svojoj vrijednosti beznačajni, a njihovo dokazivanje je povezano sa teškoćama koje su nesrazmjerne u odnosu na važnost drugih istaknutih zahtjeva i njihovu vrijednost, za koje sud ima izvedene dokaze i utvrđeno činjenično stanje. Ovom dopunom daje se sudu da za odlučivanje po ovim zahtjevima uzme u obzir isprave koje su stranke priložile, kao i njihove iskaze ako je sud saslušao stranke. .

Predloženom dopunom kroz odredbe člana 283a predviđa se mogućnost da sud, uz saglasnost stranaka odluči na osnovu njihovih pisanih podesaka i dokaza, bez glavne rasprave, što takođe vodi skraćivanju postupka. Nadalje, predloženom dopunom u odredbi člana 283b, uvodi se novi institut tzv. presude po uzoru (tužba za primjer), kojim se predviđa da sud, u slučajevima kada ima veći broj podnesenih tužbi u kojima se tužbeni zahtjevi zasnivaju na jednakom ili sličnom činjeničnom stanju i istoj pravnoj osnovi, može nakon prijema odgovora na tužbe, na osnovu jedne tužbe, sprovesti postupak, a sa ostalim postupcima zastati. Ovo rješenje je u cilju efikasnosti postupka, kao i jednakosti stranka pred zakonom i ujednačavanje sudske prakse.

Predloženom dopunom člana 288a jača se uloga suda na pripremnom ročištu u cilju što bolje pripreme za glavnu raspravu, što je od posebnog značaja za efikasniju i djelotvorniju zaštitu prava o kojima se vodi postupak. Ovaj institut u građanskom procesnom pravu je tzv. institut otvorenog pravosuđa i ima za cilj da razvija saradnju suda i stranka i u kojem one razmatraju ne samo činjenična već i pravna pitanja spora u ranoj fazi postupka, što doprinosi ubrzanju parničnog postupka, kvalitetnijem postupanju suda, kao i uspostavljanja kulture dijaloga između suda i stranaka.

Izmjenom člana 298 jača se procesna disciplina stranaka u smislu da ako na ročište za glavnu raspravu izostanu tužilac ili tuženi, a uredno su pozvani, da će se rasprava održati sa prisutnom strankom, a da će se ako sa ročišta za glavnu raspravu izostanu obje stranke, a uredno su bile pozvane ili dođu, ali se ne upuste u raspravljanje ili se udalje sa ročišta, takva procesna situacija smatrati da je tužilac povukao tužbu.

Predloženom izmjenom člana 303 precizira se načelo beneficium novorum, tako što se propisuje da stranke mogu iznijeti nove činjenice i nove dokaze najkasnije na prvom ročištu za glavnu raspravu, ako pripremno ročište nije održano.

Predloženom izmjenom člana 316 odnosi se na odlaganje ročišta. Ova novina znatno doprinosi skraćenju postupka.

Predloženom izmjenom člana 324 preciznije se uređuje da će drugostepeni sud donijeti rješenje ako sudsko poravnanje bude zaključeno nakon donošenja prvostepene presude, što nije bilo do sada uređeno.

Predloženom izmjenom člana 329 skraćuje se rok za postupak posredovanja na 60 dana iz razloga što institut posredovanja treba da doprinese mirnom rješavanju predmetnog spora u kraćem roku, a što ima za cilj efikasnost postupka.

Predloženom izmjenom člana 340 uvodi da se presuda donosi u ime Crne Gore. Na ovaj način se Zakon o parničnom postupku ujednačava sa Zakonikom o krivičnom postupku.

Predloženom izmjenom člana 365 predviđa se novina da se u žalbi ne mogu iznositi nove činjenice i predlagati novi dokazi, osim ako se odnose na bitne povrede Zakona o parničnom postupku zbog kojih se žalba izjavljuje. Takođe, se određuje da se prigovor zastarjelosti i prigovor radi prebijanja koji nijesu izneseni pred prvostepenim sudom ne mogu se iznositi u žalbi. Ovo rješenje je u skladu sa koncepcijom postupka da se završi u što kraćem vremenskom periodu.

Predloženom izmjenom člana 371 precizira se da se žalba ne može smatrati nedozvoljenom zato što je podnosilac žalbe odustao od žalbe.

Predloženom izmjenom člana 375 stav 2 i 3 predviđa se da kad već jednom bude ukinuta presuda, sud zakazuje raspravu kada ocijeni da se presuda protiv koje je izjavljena žalba zasniva na bitnim povredama postupka ili na pogrešno ili nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju. Nadalje, predviđa se da će drugostepeni sud, ako na sjednici vijeća ili na raspravi odluči da je za pravilno i potpuno utvrđenje činjeničnog stanja potrebno utvrditi činjenice odnosno izvesti dokaze, koje je stranka pred prvostepenim sudom iznosila odnosno predlagala, ali ih prvostepeni sud nije utvrđivao ili činjenice odnosno dokaze koje je stranka navela u žalbi ili je zbog pogrešne primjene materijalnog prava činjenično stanje nepotpuno utvrđeno, dopuniti postupak odnosno otkloniti navedene nedostatke. Na ovaj način se izbjegava odugovlačenje postupka višestrukim ukidanjem odluke od strane drugostepenog suda i obavezuje drugostepeni sud da u skladu sa načelom prava na pravično suđenje otvori raspravu i donese odluku. Takođe, predlaže se izmjena člana 376 stav 2 tako da ako sa rasprave pred drugostepenim sudom izostane jedna ili obje stranke, rasprava će se održati, sud će sprovesti dokaze koje je moguće sprovesti i donijeti odluku uzimajući u obzir, prije svega, ono što je izneseno u žalbi i odgovoru na žalbu. U cilju efikasnosti održavanja rasprave pred drugostepenim

sudom, predlaže se dopuna člana 376a tako da sud može, prilikom zakazivanja rasprave, odlučiti da ovlaštenja koja ima predsjednik vijeća u odnosu na pripremu i vođenje rasprave, prenese na sudiju izvjestioca.

Predlogom izmjena člana 380, 383 i 386a predviđaju se dvije nove odluke drugostepenog suda, a to je da ukine prvostepenu presudu i vrati prvostepenom sudu da ponovno izradi presudu i da ukine prvostepenu presudu i odluči o zahtjevu stranaka, što je u skladu sa novinom da se prvostepena presuda može ukidati samo jedanput.

Predlaže se dopuna člana 380a tako da se prvostepena presuda povodom žalbe može ukinuti i predmet vratiti prvostepenom sudu na ponovno suđenje jedanput. Mogućnost višestukog ukidanja nije spojiva sa brzinom kojom se odvija život van suda. Slična su rješenja i u uporednom zakonodavstvu zemalja regiona.

Predloženom dopunom člana 390a razrađuju se odredbe o dopunskog presudi drugostepenog suda, u smislu da se daje mogućnost drugostepenom sudu da donese dopunsku presudu u situacijama kad je propustio da odluči u pogledu svih dijelova presude koji se pobijaju žalbom ili ako je propustio donijeti sve odluke koje je odbacujući, odnosno odbijajući ili prihvaćajući žalbu trebalo donijeti ili ako je propustio odlučiti u pogledu jedne ili više žalbi, žalilac može u roku od petnaest dana od dostave drugostepene odluke predložiti drugostupenom sudu da svoju odluku dopuni. Na ovo određenje je ukazala sudska praksa, a sa njim se i znatno skraćuje postupak.

Predlogom izmjene člana 391 precizira se da na novoj glavnoj raspravi pred prvostepenim sudom, kada je drugostepeni sud ukinio presudu i vratio predmet na ponovno odlučivanje da stranke mogu iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze ako učine vjerovatnim da ih bez svoje krivice nijesu mogli iznijeti, odnosno predložiti u ranijem postupku. Na ovaj način se afirmiše načelo ekonomičnosti i efikasnosti postupka.

Predlogom izmjene člana 397 utvrđuje novi cenzus za izjavljivanje revizije, a koji iznosi 20.000 eura, a upućuje se da se revizija može izjaviti i u drugim slučajevima propisanim zakonom, kao npr. Zakonom o zabrani diskriminacije. Cenzus za reviziju je povećan iz razloga praćenja ekonomskih tokova u našem društvu u odnosu na 2006. godinu, kao i zbog uvođenja novog instituta predlog za dozvolu revizije u kojim slučajevima se dozvoljava da se izjavi revizija i za pitanja jedinstvene primjene prava i pravne sigurnosti i na odluke drugostepenog suda koje se po opštim pravilima za izjavljivanje revizije ne bi mogle pobijati revizijom.

Predlaže se dopuna člana 397a koja sadrži novinu da pored opštih pravila za izjavljivanje revizije, revizija može da se izjaviti protiv drugostepene presude koja ne bi mogla da se pobija revizijom, ako je po ocjeni Vrhovnog suda potrebno da se razmotre

pravna pitanja koja su značajna za obezbjeđenje pravne sigurnosti ili jedinstvene primjene prava. Rješenje je prisutno u njemačkom parničnom postupku. Pravno pitanje na koje se odnosi su:

1) ako o tom pitanju Vrhovni sud još uvijek nije zauzeo stav odlučujući u pojedinim predmetima, a radi se o pitanju o kojem postoji različita praksa drugostepenih sudova;

2) ako je o tom pitanju Vrhovni sud već zauzeo stav, ali se odluka drugostepenog suda zasniva na shvatanju koji nije istovjetan sa tim stavom;

3) ako je o tom pitanju Vrhovni sud već zauzeo stav i presuda drugostepenog suda se zasniva na tom stavu, ali bi taj stav trebalo preispitati, naročito uvažavajući razloge iznesene tokom prvostepenog i drugostepenog postupka, zbog promjene u pravnom sistemu uslovljene novim zakonodavstvom ili međunarodnim ugovorom, te odlukom Ustavnog suda Crne Gore ili Evropskog suda za ljudska prava.

Ova revizija se ne može izjaviti ako vrijednost predmeta spora pobijanog dijela pravosnažne presude ne prelazi 4.000 eura, odnosno 7.000 eura u privrednim sporovima.

Nadalje, predlogom odredbi člana 397b, 397c, 397č propisuje se postupak o predlogu za dozvolu revizije, rok u kome se podnosi, njegov sadržaj i postupak Vrhovnog suda i način odlučivanja po predlogu, kao i ukoliko se predlog dozvoli, da se revizija može izjaviti u roku od 30 dana.

Predlogom dopune člana 400a utvrđuju se razlozi zbog kojih se revizija može izjaviti, a to su povreda odredaba parničnog postupka i pogrešna primjena materijalnog prava, i to samo pod uslovom da su u vezi pravnog pitanja koje je od značaja za obezbjeđenje pravne sigurnosti ili jedinstvene primjene prava. Nadalje, predloženom izmjenom člana 401 propisuje se da će revizijski sud ispitivati pobijanu presudu samo u dijelu u kojem se pobija revizijom i samo zbog pitanja koje je od značaja za obezbjeđenje pravne sigurnosti ili jedinstvene primjene prava, kao i izmjenom člana 403, 404, 405, 407 i 409 propisuje postupak po reviziji koja je izjavljena u vezi sa pravnim pitanjem od značaja za obezbjeđivanje pravne sigurnosti ili jedinstvene primjene prava.

U članu 421 propisuje se kao jedan od razloga za ponavljanje postupka ako je odlukom Ustavnog suda utvrđeno da su u toku parničnog postupka povrijeđena ljudska prava i osnovne slobode i da je presuda zasnovana na takvoj povredi, a da je ponavljanjem postupka moguće ispraviti učinjenu povredu.

Predloženom izmjenom člana 434 predivđa se da u sporovima iz radnih odnosa koje pokrene zaposleni protiv odluke o prestanku ugovora o radu, da se ročište za glavnu raspravu mora održati u roku od trideset dana od dana održavanja pripremnog ročišta, a da se postupak mora okončati u roku od 6 mjeseci, kao i da je drugostepeni sud dužan da

donese odluku o žalbi u roku od 30 dana od dana prijema spisa. Praksa pokazuje da su se ovi sporovi, iako hitni, znatno odugovlačili i iz toga razloga su se uveli zakonski rokovi.

Predloženom izmjenom člana 447 i 451 povećava se cenzus kada su u pitanju sporovi male vrijednosti koji sada iznosi 1.000 eura, a izmjenom člana 460 za privredne sporove 7.000 eura. U skladu sa povećanjem cenzusa za građanske sporove za izjavljivanje revizije, predlaže se izmjena člana 458 da je za privredne sporove imovinski cenzus 40.000 eura za izjavljivanje revizije.

Imajući u vidu promjene koje donosi predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku, predlaže se prelazna odredba tako da ako je prije početka primjene ovog zakona donesena prvostepena presuda ili rješenje kojim je postupak pred prvostepenim sudom okončan, dalji postupak sprovede se po dosadašnjim propisima. Nadalje, ako poslije početka primjene ovog zakona bude ukinuta prvostepena odluka, dalji postupak će se sprovesti po ovom zakonu. O reviziji izjavljenoj protiv pravosnažne odluke drugostepenog suda, u postupku koji je pokrenut prije početka primjene ovog zakona, rješavaće se po pravilima parničnog postupka koja su važila do početka primjene ovog zakona. Završnom odredbom predviđeno je da će se ovaj zakon primjenjivati nakon tri mjeseca od dana stupanja na snagu.

V PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku, biće potrebna dodatna sredstva iz budžeta o čemu je urađena detaljna RIA. Potreba za dodatnim sredstvima je u dijelu nabavke tehničke opreme kako bi se moglo omogućiti tonsko snimanje ročišta i održavanje ročišta putem videokonferencije u sudovima. Dodatna sredstva za finansiranje opreme su potrebna ali nijesu nužna u ovoj budžetskoj godini za primjenu zakona, jer je ova novina predviđena samo kao mogućnost.